

DERS BİLGİLERİ FORMU	
Dersi Açan Fakülte/ Enstitü	Fen Edebiyat Fakültesi
Dersi Açan Bölüm/ Ana Bilim Dalı	Tarih bölümü
Dersin Kodu	TAR352
Dersin Adı	Osmanlı Toplum Yapısı
Öğretim Dili	Türkçe
Dersi Alan Programlar	Tarih bölümü; tüm bölümler
Ders Türü	Seçmeli
Dersin Seviyesi	Lisans
AKTS Kredisi	6
Ön Koşullar	
Dersin İçeriği	Osmanlı kimliği ve Osmanlı toplumsal yapısının temel katmanları olarak köylü, şehirli ve konar-göçerler; Osmanlı köylüsünün üretim, yerleşim ve devlet ilişkileri; Osmanlı köylüsüne bir tehdit olarak Celali isyanları; Toprak mülkiyeti meselesi ve çiftlikleşme; Şehir ve şehirli nüfusun temel yapısı; Mahalle düzeni; Esnaf ve sanatkarlar ve loncalar; Şehir üretiminin vergilendirilmesi; Ayanlar dönemi ve toplumsal düzende değişim; Konar göçerlerin genel özellikleri; Rumeli'de konar-göçerler; Aşiretlerin iskanı meselesi; Araştırma makalesi için literatüre taraması ve araştırma teknikleri.
Dersin Amacı	Ders, Osmanlı sosyal ve ekonomik yapısını, toplumsal yapıyı oluşturan temel öğeler üzerinden değerlendirmeyi amaçlar. Bu çerçevede öğrencilerin, Osmanlı toplum yapısının ana kategorileri olan köylü, şehirli ve konar-göçerlerin Osmanlı düzeni içindeki yerini, üretim ve vergilendirme usülleri ile birlikte devletle olan ilişkileri bağlamında öğrenmelerini hedefler. Ders kapsamına giren konular dahilinde hazırlanacak bir araştırma ödeviyle, öğrencilerin tarih araştırması hakkında uygulamalı şekilde bilgi sahibi olması da dersin temel amaçları arasındadır.
Dersin Kazanımları	Osmanlı toplum yapısının ana hatlarını öğrenmek; Osmanlı köylüsünü sosyal ve ekonomik boyutlarıyla değerlendirebilmek; Osmanlı şehirli nüfusunu oluşturan gruplar hakkında bilgi sahibi olmak; Osmanlı konar-göçerlerinin temel özellikleri ile Rumeli'deki konar-göçerlerin farkları hakkında bilgi sahibi olmak. Hazırlanan araştırma makalesi yoluyla bir tarih araştırmasının nasıl yapılması gerektiğini öğrenmek.
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Özbaran, Salih. <i>Bir Osmanlı Kimliği: 14-17. yüzyıllarda Rum/Rumi Aidiyet ve İmgeleri</i> . İstanbul: Kitap yayınevi, 2004. Ergenç, Özer. <i>Osmanlı Tarihi Yazıları: Şehir, Devlet, Toplum</i> . İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2012. Arslan, İsmail. <i>Osmanlı Dünyasında Köyler ve Köylüler: 19. yüzyıl Balıkesir örneği</i> . İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2014. Ortaylı, İlber. <i>Osmanlı Toplumunda Aile</i> . İstanbul: Timaş yayınevi, 2016. Kasaba, Reşat. <i>Bir Konargöçer İmparatorluk</i> . İstanbul: Kitap yayınevi, 2012. Emecen, Feridun. <i>Osmanlı Klasik Çağında Hanedan, Devlet ve Toplum</i> . İstanbul: Timaş yayınevi, 2011. Faroqhi, Suraiya. <i>Osmanlı'da Kentler ve Kentliler</i> . İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2011.
Değerlendirme Ölçütleri	Katkı payı
Devam	5%
Laboratuvar	
Uygulama	
Alan Çalışması	
Ödev	15%
Sunum	10%
Projeler	40%
Seminer	
Ara Sınavlar	
Quiz	
Final	30%
Toplam	100%

Ders Planı	Tartışılacak/ İşlenecek Konular
1. Hafta	Dersin tanıtımı, hedef ve beklentilerin açıklanması; Osmanlı toplum yapısına genel bir bakış
2. Hafta	Araştırma makalesi konularının dağıtımı; Araştırma makalesine dönük araştırma teknikleri
3. Hafta	Osmanlı kimliği nedir? Osmanlılar ve tarihçiler Osmanlı toplumunu nasıl görürler? Osmanlı toplum yapısının kategorik değerlendirilmesi: Askeri-reaya ayrımı; Osmanlı toplum yapısının katmanları olarak köylü, şehirli ve konar-göçerler.

4. Hafta	Osmanlı köylüsü: Üretim, sosyal hayat ve yerleşim ilişkileri ile köylü-devlet arasındaki ilişki; Feodalite ve Osmanlı timar sistemi bakımından kırsal hayatın nitelikleri; Makale sunumları
5. Hafta	Kırsal yaşantıda kriz dönemi olarak Celali isyanları; Osmanlı'da toprak mülkiyeti ve ticari tarım düzeni olarak büyük çiftliklerin ortaya çıkışı; Makale sunumları
6. Hafta	Şehirli nüfusun genel yapısı ve şehir yaşantısının genel özellikleri; Mahalle ve şehir kültürü; Makale sunumları
7. Hafta	Esnaf ve sanatkarlar, loncalar halinde organizasyonları, üretim ve vergilendirme süreçleri; Makale sunumları
8. Hafta	Araştırma makalelerinin ilk taslak geri bildirimlerinin verilmesi
9. Hafta	Toplumsal yapıda yeni bir evre olarak ayanlar dönemi; Makale sunumları
10. Hafta	Osmanlı'da konar-göçerler, yaşam biçimleri ve genel özellikleri; Rumeli konar-göçerlerinin yarı-askeri organizasyonları; Makale sunumları
11. Hafta	17. ve 18. yüzyıllarda aşiretlerin iskan meselesi; Makale sunumları
12. Hafta	Genel değerlendirme ve makale sunumları